

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ เรื่องร่างมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ เรื่องร่างมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิสที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ เรื่องร่างมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิสใน 2 ด้าน คือ ทักษะปฏิบัติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทำการศึกษาจากประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ที่ลงทะเบียนเรียนในกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ เรื่องร่างมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน 3) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่องร่างมาตรฐาน 4) แบบบันทึกการสังเกตเพื่อประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงกิจกรรมชุมนุมของวันพฤหัสบดี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ซึ่งมีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ทำการสอนชั่วโมงละ 1 แผน (1 เพลง) รวมระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ และทำการประเมินทักษะปฏิบัติและบันทึกการสังเกตเพื่อประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในทุกชั่วโมง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สรุปผล Copyright© Suratthani Rajabhat University
All Right Reserved

1. ชุดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์เรื่องร่างมาตรฐานโดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส พิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องของชุดกิจกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีค่าความเหมาะสมด้านคู่มือเท่ากับ 4.20 ด้านเนื้อหาเท่ากับ 4.45 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 4.45 ด้านการนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้เท่ากับ 4.60 และด้านการวัดประเมินผลเท่ากับ 4.40 ในภาพรวมมีความเหมาะสมและความสอดคล้องในระดับมาก เท่ากับ 4.40 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ด้านสาระสำคัญมีค่าเท่ากับ 4.40 ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้เท่ากับ 4.50 ด้านสาระการเรียนรู้เท่ากับ 4.20 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้เท่ากับ 4.30 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เท่ากับ 4.40 ด้านการวัดผลและประเมินผลเท่ากับ 4.47 ในภาพรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีเหมาะสมระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4.38 ความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.0 และความสอดคล้องของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.8 - 1.0 แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ และประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) หรือผลการประเมินทักษะปฏิบัติระหว่างเรียน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 97.08 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) หรือผลการประเมินทักษะปฏิบัติ หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 95.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 75/75

2. คะแนนประเมินทักษะปฏิบัติจากการจัดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนซึ่งแยกออกเป็น 10 หน่วยการเรียนรู้ เท่ากับ ร้อยละ 75.00, 53.33, 55.83, 69.17, 50.00, 45.00, 42.50, 42.50, 53.33 และ 44.17 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับร้อยละ 53.08 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 10 หน่วยการเรียนรู้ เท่ากับร้อยละ 100, 95.00, 100, 100, 100, 100, 100, 92.50, 91.67, 91.67 และ 87.50 ค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ ร้อยละ 95.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 75

3. คะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 98.78 แยกออกเป็น 3 ด้าน คือมีวินัยเท่ากับร้อยละ 98.06 รักความเป็นไทยเท่ากับร้อยละ 98.25 และมีจิตสาธารณะเท่ากับร้อยละ 100

อภิปรายผล

ชุดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์เรื่องรำวงมาตรฐานโดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส

ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์เรื่องรำวงมาตรฐานโดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) หรือผลการประเมินทักษะปฏิบัติระหว่างเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 85.00, 87.78 และ 97.08 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) หรือผลการประเมินทักษะปฏิบัติหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.50, 85.28 และ 95.83 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.00/82.50, 87.78/85.28 และ 97.08/95.83 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาทักษะ ปฏิบัติของผู้เรียนให้เพิ่มขึ้น โดยระบุเป็นค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ดังนี้ 0.4 คิดเป็นร้อยละ 40.00, 0.4854 คิดเป็นร้อยละ 48.54 และ 0.9119 คิดเป็นร้อยละ 91.19 ตามลำดับ จากการที่ผู้วิจัยได้ทำ การทดลองในกลุ่มเล็กและกลุ่มกลางพบว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ในระดับดี แต่เมื่อทำการทดลองกับ กลุ่มทดลองประสบปัญหาเรื่องการถ่ายทอดทักษะย่อยด้านการเคลื่อนไหวท่าและการปฏิบัติท่ารำ ในขั้นที่ 2 สาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้วิจัยจึงได้ทำการแตกทักษะย่อยให้ละเอียดขึ้น จากเดิมที่ผู้วิจัยทำการสอนการเคลื่อนไหวท่าอย่างต่อเนื่อง 4 จังหวะ เปลี่ยนเป็นการสอนทีละ 1 จังหวะ จนครบ 4 จังหวะ หลังจากนั้นจึงสอนการเคลื่อนไหวท่าอย่างต่อเนื่อง 4 จังหวะ

ทักษะปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้นำทักษะปฏิบัติรำวงมาตรฐาน 10 เพลงมาเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก แบ่งออกเป็น แผนการจัดการเรียนรู้ 10 หน่วย (หน่วยละ 1 เพลง) จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ทักษะปฏิบัติในแต่ละ

เพลงออกเป็นทักษะย่อย ๆ เรียงลำดับตามความยากง่าย และถ่ายทอดตามกระบวนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies, 1971 : 50 - 56 อ้างถึงใน ทิศนา แคมณี, 2555) สอดคล้องกับ พิมพ์ลาภรณ์ วัลคำ (2553) ที่ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องซึ่งสานกระดังตามแนวคิดของเดวีส์ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะปฏิบัติที่ดีขึ้น ทักษะปฏิบัติของเดวีส์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ผู้วิจัยทำการสาธิตท่ารำและชี้แนะจุดสำคัญให้ผู้เรียนทำการสังเกต 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้วิจัยทำการแยกแยะทักษะปฏิบัติในแต่ละเพลงออกเป็นทักษะย่อย ๆ เรียงลำดับตามความยากง่าย โดยคำนึงถึงความต่อเนื่อง ได้แก่ เท้า ศีรษะ มือ การเคลื่อนไหว โดยทำการสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ตามทีละส่วน 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้วิจัยให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยที่สอนในขั้นที่ 2 ด้วยตนเอง ทำขั้นตอนที่ 2 และ 3 สลับกันจนปฏิบัติทักษะย่อยได้ครบทุกส่วน จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นตอนที่ 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ ผู้วิจัยให้คำแนะนำผู้เรียนถึงเทคนิควิธีการที่จะทำให้การปฏิบัติสวยงามขึ้น เช่น การมองตามมือ เป็นต้น 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยได้ครบทุกส่วนแล้ว ผู้วิจัยจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำประกอบเพลง จากการถ่ายทอดแบบมีขั้นตอนนี้ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อรายวิชาพร้อมที่จะรับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

ตารางที่ 5.1 การเปรียบเทียบขั้นตอนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์สู่ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวีส์

ลำดับขั้นตอน	ขั้นตอนของเดวีส์	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์
1	ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ (Imitation Copy Action)	สาธิตท่ารำและชี้แนะจุดสำคัญให้ผู้เรียนทำการสังเกต
2	ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย (Manipulation)	แตกทักษะปฏิบัติในแต่ละเพลงออกเป็นทักษะย่อย ๆ เรียงลำดับตามความยากง่าย ทำการสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ตามทีละส่วน
3	ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย (Precision)	ให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยที่สอนในขั้นที่ 2 ด้วยตนเอง
4	ขั้นให้เทคนิควิธีการ (Articulation)	ให้คำแนะนำผู้เรียนถึงเทคนิควิธีการที่จะทำให้การปฏิบัติสวยงามขึ้น
5	ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ (Naturalization)	ให้ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำประกอบเพลง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐานโดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 98.78 ค่าเฉลี่ยข้อ 3 มีวินัยเท่ากับร้อยละ 98.06 ทั้งนี้ เกิดขึ้นจากขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยที่ผู้เรียนต้องฝึกฝนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยข้อ 7 รักความเป็นไทยเท่ากับร้อยละ 98.25 เกิดจากความซาบซึ้งในเนื้อเพลง แสดงออกด้วยรอยยิ้มขณะปฏิบัติการแสดง และค่าเฉลี่ยข้อ 8 มีจิตสาธารณะเท่ากับร้อยละ 100 เกิดจากการการถ่ายทอดทักษะปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มและเพื่อนร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนต้องทำการประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่องราวมาตรฐานของผู้เรียนทั้ง 10 เพลง เพื่อเก็บผลคะแนนไว้เปรียบเทียบ
2. ผู้สอนควรศึกษาชุดกิจกรรม ทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของผู้สอนและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิส 5 ขั้นตอน เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ
3. ผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้ตามลำดับของแผนการสอน 10 แผน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลำดับความยากง่าย
4. เมื่อสอนจบ 1 แผน ผู้สอนต้องทำการประเมินทักษะปฏิบัติของผู้เรียนตามแบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่องราวมาตรฐาน โดยต้องให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินแบบรูปรีคที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อพิสูจน์ว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาขึ้นจริง และต้องสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนตามแบบบันทึกการสังเกตเพื่อประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วย
5. เมื่อสอนครบ 10 แผน ต้องทำการประเมินทักษะปฏิบัติของผู้เรียนทั้ง 10 เพลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการเปรียบเทียบ
6. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงต่อไป

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำไปทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability: IRR) โดยใช้สถิติแคปปา (Kappa Statistics) เพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพ